

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 9 och 46 § i vallagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 9 och 46 § i vallagen (RP 60/2021 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Laura Nurminen, justitieministeriet
- professor Janne Salminen
- minister Lauri Tarasti.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en temporär ändring av vallagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt, dock senast den 24 maj 2021, och gälla till och med den 30 juni 2021.

I motiven till lagstiftningsordningen bedömer regeringen lagförslaget mot grundlagens 6 § om jämlikhet och 14 § om rösträtt och rätt till inflytande.

Enligt regeringen kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) I propositionen föreslås en temporär ändring av vallagen. Med stöd av ändringen ska röstning i kommunalvalet 2021 kunna förrättas i anstalt på Försvarsmaktens garnisoner med truppförband som utbildar beväringar och i de av Gränsbevakningsväsendets enheter som utbildar beväringar. Enligt förslaget ska röstberättigade som fullgör beväringstjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor kunna rösta i anstalt på de här garnisonerna och enheterna.

Betänkande GrUB 9/2021 rd

(2) Syftet med propositionen är att säkerställa att beväringar kan rösta i kommunalvalet 2021 under covid-19-pandemin och att förhandsröstning ska kunna förrättas på ett hälsosäkert sätt.

(3) Enligt 14 § 3 mom. i grundlagen har varje finsk medborgare och varje utlänning som är stadigvarande bosatt i landet och som har fyllt arton år rätt att rösta i kommunalval och kommunala folkomröstningar i enlighet med vad som bestäms genom lag.

(4) Grundlagsutskottet har tidigare bedömt ett lagförslag om rätten att rösta per brev utomlands. I det sammanhanget ansåg utskottet att det mål i lagförslaget som hänför sig till att främja rösträtten och rätten till inflytande är viktigt, och att det också är viktigt att möjligheten till brevröstning förbättrar jämlikheten för de röstberättigade som utövare av rösträtten (GrUB 3/2017 rd, s. 3). Utskottet anser vidare att syftet med den föreslagna regleringen är godtagbart och understryker utöver hälsosäkerhetsaspekten fortfarande vikten av att alla röstberättigade har möjlighet att utöva sin rösträtt (se GrUB 4/2021 rd, s. 5). Enligt utskottets uppfattning är den föreslagna ändringen inte heller problematisk i förhållande till Finlands internationella förpliktelser eller till Venedigkommissionens rekommendationer (se GrUU 65/2018 rd, s. 21).

(5) Med beaktande av lagförslagets tillämpningsområde betonar grundlagsutskottet att ingen kan beordras att utöva sin rösträtt.

(6) Sammantaget anser grundlagsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 60/2021 rd utan ändringar.

Betänkande GrUB 9/2021 rd

Helsingfors 29.4.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Antti Rinne sd
vice ordförande Antti Häkkänen saml
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Olli Immonen saf
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Anna Kontula vänst
medlem Mats Löfström sv
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Wille Rydman saml
medlem Ari Torniainen cent
medlem Tuula Väättäinen sd
ersättare Mari Holopainen gröna
ersättare Sari Tanus kd.

Sekreterare var

utskottsråd Mikael Koillinen
utskottsråd Liisa Vanhala.